

Brussel, 18 maart 2020

Mevrouw Maggie De Block
Minister van Sociale Zaken, Volksgezondheid en
van Asiel en Migratie.

C.C. : De heer Freddy Roosement
Directeur Generaal van Dienst
Vreemdelingenzaken

C.C. : De heer Jean-Pierre Luxen
Directeur général de Fedasil

Betreft: noodmaatregelen om de verspreiding van COVID-19 naar migranten in België een halt toe te roepen

**Geachte mevrouw de minister,
Geachte heren directeurs-generaal,**

De gezondheidscrisis naar aanleiding de COVID-19-epidemie geeft aanleiding tot een reeks drastische maatregelen om het aantal interacties tussen individuen te verminderen en zo de epidemie in te dammen. Deze maatregelen zijn natuurlijk noodzakelijk en we zijn blij dat er een ambitieus beleid wordt gevoerd om de gevolgen van deze pandemie, met name voor de mensen met een migratieachtergrond, zoveel mogelijk te beperken.

Vluchtelingenwerk Vlaanderen blijft echter uiterst bezorgd over de situatie van mensen die in gesloten centra worden vastgehouden en van mensen die internationale bescherming zoeken.

Wat de situatie in gesloten centra betreft, lijkt het ons van essentieel belang eraan te herinneren dat sommige gedetineerden al bij aankomst aan bepaalde ziektes lijden, met name hart- en vaatziekten of aandoeningen van de luchtwegen. Als zodanig behoren zij tot de groepen voor wie een coronavirusinfectie potentieel gevaarlijker gevolgen zou hebben en zelfs levensbedreigend kan zijn.

Het gebrek aan quarantaineplaatsen in combinatie met het ontbreken van de juiste zorg- en preventieapparatuur in de "medische ruimten" lijkt het ons bijzonder moeilijk te maken om een effectieve afzondering op te zetten met respect voor de waardigheid van potentieel besmette personen. Zij zouden dan in het ziekenhuis moeten worden opgenomen, waardoor het toch al

Vluchtelingenwerk
VLAANDEREN

[VLUCHTELINGENWERK VLAANDEREN](#)
[KRUIDTUINSTRAAAT 75](#)
[1210 BRUSSEL](#)
[IBAN BE96 0011 5598 8305](#)

[TEL: 02 225 44 00](#)
[FAX: 02 201 03 76](#)
INFO@VLUCHTELINGENWERK.BE
WWW.VLUCHTELINGENWERK.BE

zwaar door de epidemie getroffen gezondheidsstelsel extra onder druk zou komen te staan.

De aanbevolen maatregelen, zoals het handhaven van een minimumafstand van één meter, zijn uiterst moeilijk, zo niet onmogelijk, uit te voeren in gesloten ruimten en zullen waarschijnlijk niet voldoende zijn om een zeer hoog besmettingsrisico in te dammen zodra een personeelslid of een gevangene besmet raakt. U hebt wellicht vernomen dat een eerste geval van het coronavirus COVID-19 is bevestigd in een Frans administratief detentiecentrum in Lesquin, in het departement Nord, ondanks de maatregelen die er werden genomen om de verspreiding van de epidemie binnen deze plaatsen te voorkomen.

Ook hebben gedetineerden in gesloten centra onvermijdelijk contact met een relatief groot aantal buitenstaanders (politiepersoneel, personeel van de Dienst Vreemdelingenzaken, advocaten,). Voor zover het besmettingsgevaar ook afkomstig is van asymptomatische personen, lijkt het bijna onmogelijk om dit besmettingsgevaar te voorkomen.

Veel Europese en niet-Europese landen besluiten momenteel ook hun grenzen te "sluiten" en geen mensen uit Europa meer op hun grondgebied toe te laten. Veel luchtvaartmaatschappijen schorten ook vluchten van en naar de Europese Unie op.

Madagaskar schorst de vluchten van en naar de Europese Unie met ingang van 20 maart.¹ Marokko en Turkije hebben al alle vluchten uit ons land opgeschort, in eerste instantie tot 17 april.² Ook de Verenigde Staten, Litouwen, Cyprus, Tsjechië, Slowakije, Denemarken, Bolivia, Venezuela, Argentinië, Paraguay, Peru, Panama, Noord-Korea, Saoedi-Arabië, Bhutan en Vietnam zijn ontoegankelijk. Deze lijst wordt steeds langer.³

De FOD stelt op zijn website ook dat "*er wereldwijd maatregelen worden genomen om de verspreiding van het Covid-19-coronavirus te beteugelen en de pandemie een halt toe te roepen*". *Er zijn zoveel landen die quarantainemaatregelen nemen of hun grenzen sluiten dat normale grensoverschrijdingen niet kunnen worden gegarandeerd.* » .

Deze beperkingen maken het zeer moeilijk om de overgrote meerderheid van de verwijderingen af te dwingen, zowel naar Europese als naar derde landen. Detentiemaatregelen kunnen in de huidige context dan ook niet worden gerechtvaardigd. Zij de gedetineerden bloot aan het risico van een buitensporige toename van de detentieperioden, terwijl een verwijdering van het grondgebied niet realistisch is.

Met betrekking tot aanvragers van internationale bescherming: Hoewel we de noodzaak begrijpen om het aantal mensen dat zich tegelijkertijd in het aankomstcentrum bevindt te beperken, kunnen we moeilijk begrip opbrengen voor de volledige afschaffing van het recht op asiel en de opschorting van het recht op opvang dat hiermee gepaard gaat.

Het is essentieel om een oplossing te vinden zodat de aanvragers van bescherming hun aanvraag kunnen indienen, zelfs als dit de tijd tussen de indiening en de beslissing vergroot, en onafhankelijk van het uitstel van de hoorzittingen van het CGVS.

Naast de naleving van de nationale en internationale verplichtingen van de Belgische staat met betrekking tot het recht op bescherming, is dit ook een noodzaak voor de gezondheid. Mensen die hun verzoek om bescherming niet hebben kunnen indienen, hebben geen toegang tot het opvangsysteem van Fedasil; ze komen terecht in de noodopvangcentra die door de sector van de hulp aan daklozen worden beheerd. Deze sector doet zelf enorme inspanningen, maar het systeem is volledig verzadigd. Veel mensen staan dus op straat en zijn de facto kwetsbaarder voor virussen en infecties, zoals Dokters van de Wereld en andere NGO's in de sector hebben aangegeven. Mensen op straat hebben ook meer kans om andere mensen te besmetten. Als het zo doorgaat, dreigt deze situatie snel onhandelbaar te worden.

¹ RFI, « *Coronavirus: Madagascar suspend ses liaisons vers l'Europe dès le 20 mars* », 16.03.2020, [En ligne], disponible sur : <http://www.rfi.fr/fr/afrique/20200316-coronavirus-madagascar-suspend-liaisons-vers-europe-d%C3%A8s-20-mars>

² VRT NEWS, « *Le Maroc et la Turquie suspendent les connexions aériennes avec la Belgique* », 14.03.2020, [En ligne], disponible sur : https://www.vrt.be/vrtnws/fr/2020/03/14/le-maroc-et-la-turquie-suspendent-les-connexions-aeriennes-avec/?fbclid=IwAR2IGP_VQa5xQ3R5ueU4Hc-Xg91H33Ki1P5jHS4NVwdKhtAOYwV4il6mOCU

³ LE SOIR, « *Coronavirus: les pays fermés aux Belges* », 14.03.2020, [En ligne], disponible sur : <https://www.lesoir.be/287103/article/2020-03-14/coronavirus-les-pays-fermes-aux-belges>

Toegang tot onderdak en een minimum aan sanitaire voorzieningen is essentieel om gezond te blijven. Op dit moment denken wij dat het meer dan ooit noodzakelijk is om hen te beschermen binnen een opvangcontext.. Hetzelfde geldt voor degenen die de afgelopen maanden zijn uitgesloten van opvang.

Dezelfde juridische en gezondheidsredenen brengen ons ertoe een gelijkaardig verzoek te formuleren voor gezinnen met minderjarige kinderen die in terugkeerwoningen worden vastgehouden. Hun vasthoudingstitel is niet gerechtvaardigd, omdat er geen uitzicht is op verwijdering binnen redelijke termijn. Omdat het hier om een bijzonder kwetsbare groep gaat, moeten deze gezinnen wél de mogelijkheid krijgen om vrijwillig in de FITT's te blijven en zo de overvolle centra van het Fedasil-opvangnetwerk of de gevaren van de straat te vermijden.

Bovendien is het in deze periode van afzondering essentieel dat Fedasil het nemen of uitvoeren van alle individuele beslissingen om de opvang te beëindigen, opschort. We kunnen ons namelijk niet voorstellen dat de begunstigden, die soms al ziek zijn, gedwongen worden hun plaats van opvang te verlaten, zonder enige andere huisvestingsoplossing. De begunstigden of voormalige begunstigden van de opvang kunnen niet worden blootgesteld aan een gezondheidsrisico dat de volksgezondheid van de hele Belgische bevolking in gevaar kan brengen. Evenzo moeten overdrachten naar open terugkeerplaatsen tot nader order worden opgeschort.

Buiten deze situaties hebben grenslanden zoals Frankrijk ook belangrijke maatregelen genomen, zoals de verlenging van alle tijdelijke verblijfsvergunningen voor een periode van drie maanden om het werk van de overheidsactoren te vereenvoudigen, de opstoppingen in de rechtbanken en gerechtshoven te verlichten en buitenlanders in staat te stellen een voldoende hoge levensstandaard te handhaven om de preventieve maatregelen te kunnen nemen die nodig zijn om de epidemie te beteugelen.⁴ In Frankrijk gaat het Algemene controleorgaan voor detentievoorzieningen zelfs zover dat hij aanbeveelt om de administratieve detentiecentra en lokalen onverwijld tijdelijk te sluiten.

In het licht van al het bovenstaande en de situatie van overmacht die door de huidige epidemie is ontstaan, vragen wij :

- De vrijlating van alle personen die momenteel worden vastgehouden in gesloten centra. Voor wie zelf niet over huisvesting beschikt dient op zijn minst noodopvang te worden voorzien buiten de gesloten centra.
- Dat geen nieuwe vasthoudingsmaatregelen worden genomen, ook niet ten opzicht van personen aan wie de toegang tot het grondgebied is geweigerd.
- Dat de gezinnen die momenteel in de terugkeerwoningen worden vastgehouden, in vrijheid worden gesteld, maar de mogelijkheid krijgen hier tot 5 april verlengd te verblijven.
- Dat alle verzoekers om internationale bescherming hun verzoek alsnog kunnen indienen, al was het maar per post of in digitale vorm;
- Dat alle aanvragers om internationale bescherming toegang hebben tot het opvangnetwerk van Fedasil, met inbegrip van degenen die op grond van de instructie van 3 januari 2020 zijn uitgesloten van het recht op opvang.

In de hoop op een spoedige gunstige reactie,

Met vriendelijke groeten,

Charlotte Vandycke
Directeur Vluchtelingenwerk Vlaanderen

⁴ HUFFPOST, « Face au coronavirus, la durée des titres de séjour est rallongée », 16.03.2020, [En ligne], disponible sur : https://www.huffingtonpost.fr/entry/face-au-coronavirus-la-duree-des-titres-de-sejour-est-rallongee_fr_5e6fad9ec5b60fb69ddb88b7

Ondertekenaars :

Ciré (originele auteur)
Point d'appui
Service des Solidarités
Jesuit Refugee Service Belgium
Caritas International
Aide aux Personnes Déplacées
NANSEN
Liga voor Mensenrechten
Orbit
Netwerk tegen armoede
MSF ?